

بررسی وضعیت آزادی اقتصادی در اتیوپی

مقدمه

بنیاد هریتیج در گزارش فوریه سال ۲۰۲۳ خود با بررسی ۱۲ جنبه مختلف و دسته بندی آنها ذیل چهار گروه به اندازه گیری آزادی اقتصادی در کشورها می پردازد. این گروهها عبارتند از:

- ۱- حاکمیت قانون (حقوق مالکیت، اثربخشی قضایی و یکپارچگی دولت)؛
- ۲- اندازه دولت (بار مالیاتی، مخارج دولت و سلامت مالی)؛
- ۳- اثر بخشی قانون (آزادی کسب و کار، آزادی کار و آزادی پولی)؛
- ۴- بازار آزاد (آزادی تجارت، آزادی سرمایه گذاری و آزادی مالی).

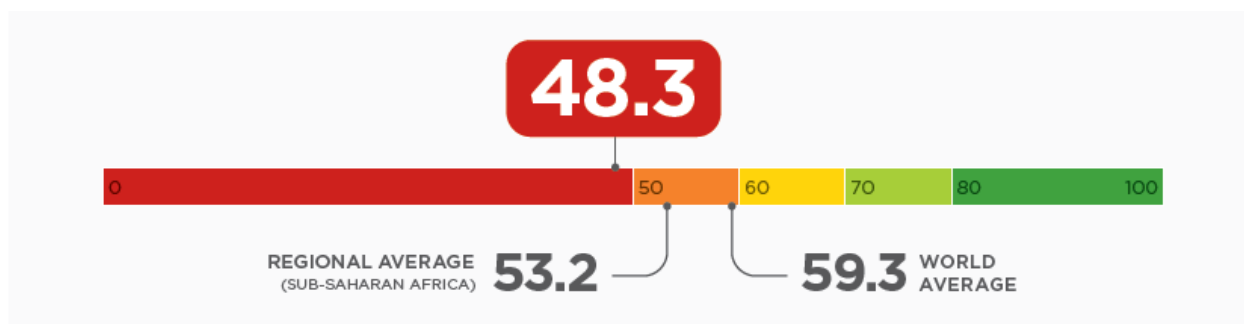
میزان آزادی اقتصادی کشورها نیز بر اساس امتیازات اکتسابی به اقتصاد آزاد (۸۰-۱۰۰)، عمدتاً آزاد (۷۰-۷۹,۹)، نسبتاً آزاد (۶۰-۶۹,۹)، عمدتاً غیر آزاد (۵۰-۵۹,۹) و بسته (۰-۴۹,۹) قابل تقسیم بندی است. کشور اتیوپی با کسب ۴۸,۳ امتیاز در رده اقتصادهای بسته قرار دارد. این کشور در رتبه ۱۵۵ جهانی و رتبه ۳۸ در منطقه آفریقای زیر صحرا قرار دارد. معدل امتیاز در این منطقه نیز ۵۳,۲ می باشد که اتیوپی پایین تر از آن قرار می گیرد. در این منطقه کشور موریس با کسب امتیاز ۷۰,۶ در رتبه اول و جزء کشور با اقتصاد عمدتاً آزاد و کشورهای دماغه سبز، بوتسوانا، سائوتومه و پرنسیپ، ساحل عاج، تانزانیا به ترتیب با کسب امتیاز ۶۵,۸، ۶۴,۹، ۶۱,۵، ۶۰,۴ و ۶۰ در رتبه های ۲ تا ۶ و جزء کشورهای با اقتصاد عمدتاً غیر آزاد قرار گرفتند.

در رده جهانی نیز کشور موریس در جایگاه ۲۶، دماغه سبز در جایگاه ۴۷، بوتسوانا در جایگاه ۵۲، سائوتومه در جایگاه ۷۴، ساحل عاج در جایگاه ۸۱ و تانزانیا در جایگاه ۸۳ قرار دارند. در منطقه شاخ و شرق آفریقا نیز کشورهای تانزانیا با ۶۰، جیبوتی با ۵۶,۱، کنیا با ۵۲,۵، اوگاندا با ۵۱,۴، اتیوپی با ۴۸,۳، ارتیره با ۳۹,۵ و

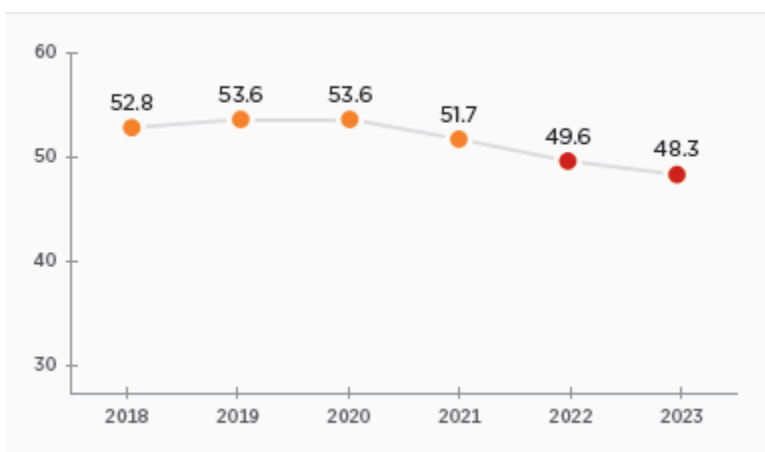
سودان با ۳۲,۸ امتیاز به ترتیب در رده‌های اول تا هفتم این مناطق و به ترتیب در رده‌های ۸۱، ۱۱۲، ۱۳۶، ۱۴۳، ۱۵۵، ۱۷۱ و ۱۷۳ جهانی قرار دارند.

بررسی شاخص آزادی اقتصادی در اتیوپی

طبق گزارش بنیاد هریتیج امتیاز آزادی اقتصادی اتیوپی ۴۸,۳ است که اقتصاد آن را در رتبه ۱۵۵ از لحاظ شاخص آزادی اقتصادی سال ۲۰۲۳ قرار می‌دهد. امتیاز آن ۱,۳ کمتر از سال گذشته است. اتیوپی از میان ۴۷ کشور در منطقه آفریقای زیر صحرا در رتبه ۳۸ قرار دارد و امتیاز کلی آن کمتر از میانگین جهانی و منطقه‌ای است. در این کشور پیشرفت به سوی آزادی اقتصادی بیشتر، بسیار ناهمگون بوده و اتیوپی در بسیاری از حوزه‌های کلیدی عملکرد ضعیفی دارد. فقدان یک قوه قضاییه مستقل و عادلانه، حاکمیت قانون را تضعیف و چشم انداز توسعه بلندمدت اقتصادی را از بین می‌برد. در این کشور فساد فراگیر است و خدمات دولتی ناکارآمد هستند و سیاست‌های بازار باز فقط اندکی پیشرفت کرده است.

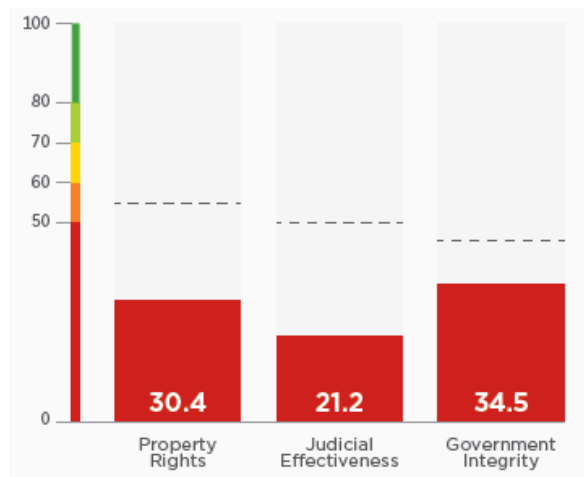
شکل ۱- امتیاز اتیوپی نسبت به میانگین جهانی و منطقه‌ای

شکل ۲- روند امتیازات اتیوپی از سال ۲۰۱۸ تا سال ۲۰۲۳

۱. حاکمیت قانون:

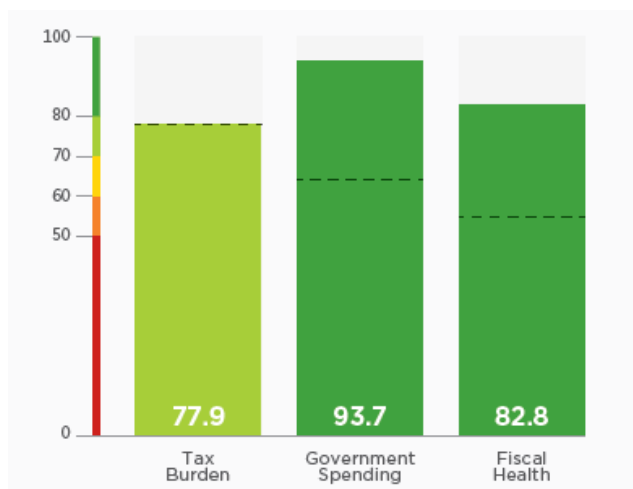
حاکمیت کلی قانون در اتیوپی ضعیف است. امتیازات مربوط به حقوق مالکیت، اثر بخشی قضایی و یکپارچگی دولت در این کشور کمتر از میانگین جهانی است.

شکل ۳- جنبه‌های حاکمیت قانون

۲. اندازه دولت:

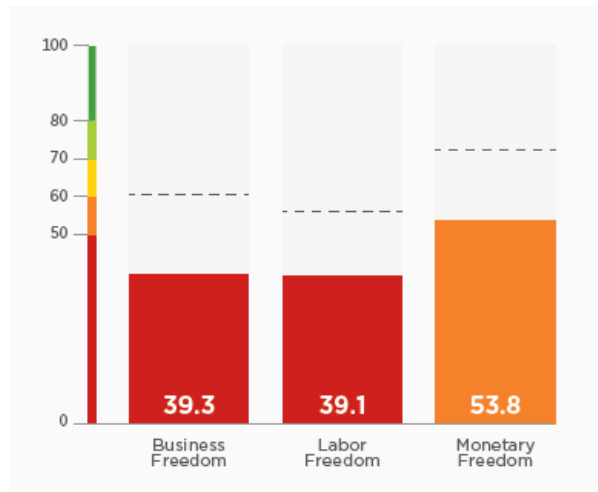
بالاترین نرخ مالیات افراد و شرکت‌ها در اتیوپی به ترتیب ۳۵ و ۳۰ درصد است. بار مالیاتی معادل ۹,۲ درصد تولید ناخالص داخلی است. میانگین مخارج سه ساله دولت و تراز بودجه به ترتیب ۱۴,۵ درصد و ۲,۷- درصد تولید ناخالص داخلی و بدهی عمومی معادل ۵۳ درصد تولید ناخالص داخلی است.

شکل ۴- جنبه‌های اندازه دولت

۳. اثر بخشی قانون:

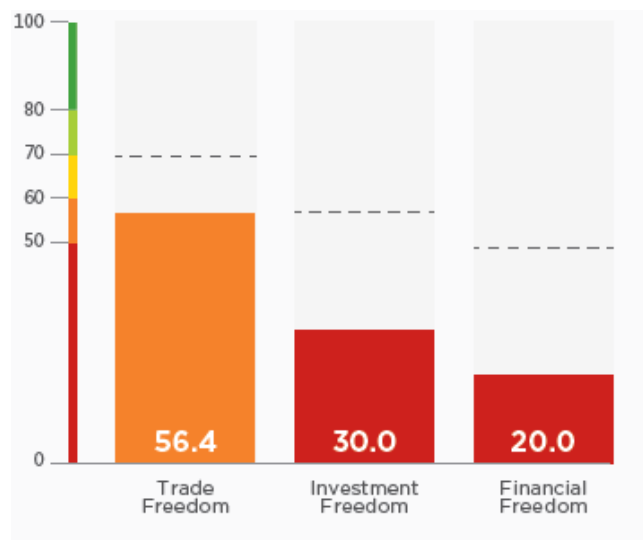
چارچوب نظارتی ضعیف و نامشخص، مانع گسترش و تنوع پایه تولیدی است. بازار کار رسمی توسعه نیافته است. مقررات استخدامی منسوخ شده و همچنان مانعی برای کسب و کار است، اگرچه اجرای آن سختگیرانه نیست. تازه ترین نرخ تورم موجود نیز ۲۶,۸ درصد است.

شکل ۵- جنبه‌های اثربخشی قانون

۴. بازار آزاد

متوسط نرخ تعرفه موزون تجاری ۱۱,۸ درصد است و موانع غیرتعرفه‌ای هزینه تجارت را بیشتر افزایش می‌دهد. عدم دسترسی به منابع مالی، مانع از رشد کارآفرینی می‌شود. محیط سرمایه‌گذاری به دلیل چالش‌های سیاسی و امنیتی تضعیف شده و شفافیت ندارد.

شکل ۶- جنبه‌های بازار آزاد

منبع:

https://www.heritage.org/index/pdf/2023/book/2023_IndexOfEconomicFreedom_FINAL.pdf

پایان